

جهت اطلاع مدیران عامل محترم بانکهای دولتی، غیردولتی، شرکت دولتی پست بانک، مؤسسات اعتباری غیربانکی و بانک مشترک ایران - ونزوئلا ارسال می شود

باسلام؛

احتراماً، پیرو نامه شماره ۴/۳۱۶۳۶۹ مورخ ۱۴۰۴/۱۲/۱۰ مدیریت کل محترم نظام‌های پرداخت بانک مرکزی با عنوان معاونین محترم فناوری اطلاعات شبکه بانکی درخصوص ابلاغ آستانه‌های تراکنشی بازنگری شده، به استحضار می‌رساند هیأت عامل محترم بانک مرکزی در جلسه مورخ ۱۴۰۴/۱۲/۰۴ با استناد به اختیارات مقرر در ماده (۱۷) دستورالعمل شفاف‌سازی تراکنش‌های بانکی اشخاص مصوب جلسه مورخ ۱۳۹۸/۱۱/۲۹ شورای پول و اعتبار با اصلاحات و الحاقات بعدی که طی آن، افزایش آستانه‌های مقرر در دستورالعمل مذکور در حدود شاخص بهای کالا و خدمات مصرفی به رئیس کل محترم بانک مرکزی تفویض شده است، با افزایش آستانه‌های مندرج در مواد (۸)، (۱۰)، (۱۱) و (۱۲) «دستورالعمل شفاف‌سازی تراکنش‌های بانکی اشخاص» ابلاغی طی بخشنامه شماره ۹۸/۴۲۶۳۵۱ مورخ ۱۳۹۸/۱۲/۰۸ با اصلاحات و الحاقات بعدی منتهی به بخشنامه شماره ۳/۲۲۸۴۸ مورخ ۱۴۰۳/۰۲/۰۴، موافقت نمود. علاوه بر آن، هیأت عامل محترم بانک مرکزی به منظور تسهیل نقل و انتقالات و تراکنش‌های بانکی حضوری و غیرحضوری اشخاص از جمله صاحبان کسب و کارها و اشخاص حقوقی، برخی آستانه‌های مقرر در «دستورالعمل ناظر بر حساب سپرده تجاری و خدمات بانکی مرتبط با آن» ابلاغی به موجب بخشنامه شماره ۱/۱۴۸۸۴۱ مورخ ۱۴۰۱/۰۶/۱۴ و «دستورالعمل اجرایی تعیین حدود ارائه خدمات بانکی به اشخاص محجور در مؤسسات اعتباری» ابلاغی به موجب بخشنامه شماره ۰۰/۲۴۱۸۰۴ مورخ ۱۴۰۰/۰۸/۲۲ با اصلاحات و الحاقات بعدی منتهی به بخشنامه شماره ۳/۱۶۸۴۵۵ مورخ ۱۴۰۳/۰۷/۱۹ را مورد بازنگری قرار داد. اصلاحات اعمال شده به قرار زیر است:

- آستانه مجاز مجموع مبالغ برداشت از طریق درگاه‌های پرداخت غیرحضوری، از کلیه حساب‌های سپرده غیرتجاری متعلق به مشتری حقیقی در هر مؤسسه اعتباری، تا مبلغ "سه میلیارد ریال" به صورت روزانه و "۱۵ میلیارد ریال" به صورت ماهانه و از کلیه حساب‌های سپرده تجاری متعلق به مشتری حقیقی تا مبلغ "۱۰ میلیارد ریال" به صورت روزانه و "۶۰ میلیارد ریال" به صورت ماهانه افزایش می‌یابد. این آستانه در مورد اشخاص محجوری که در بازه سنی ۱۲ سال تمام تا ۱۸ سال تمام قرار دارند، تا مبلغ "۳۰۰ میلیون ریال" به صورت روزانه و "یک میلیارد ریال" به صورت ماهانه افزایش می‌یابد.
- الزام به تکمیل قسمت (فیلد) بابت در فرم‌های مربوط و ارائه اسناد مثبت دال بر انجام معامله، قرارداد و یا علت انتقال وجه در نقل و انتقالات الکترونیکی حضوری درون بانکی و بین بانکی روزانه اشخاص حقیقی از گروه حساب‌های غیرتجاری آن‌ها که تا زمان ارسال مکاتبه مدیریت کل نظام‌های پرداخت بانک مرکزی برای مبالغ بالاتر از چهار میلیارد ریال اعمال می‌گردید، از این پس برای مبالغ بالاتر از "پنج میلیارد ریال" ضرورت می‌یابد. همین الزام مقرراتی، در مورد نقل و انتقالات الکترونیکی حضوری درون بانکی و بین بانکی روزانه اشخاص حقوقی و همچنین نقل و انتقالات الکترونیکی حضوری از محل گروه حساب‌های تجاری اشخاص حقیقی، از این پس برای مبالغ بالاتر از "۲۰ میلیارد ریال" موضوعیت دارد.

بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران

معاونت تنظیم‌گری و نظارت

اداره نظارت بر مبارزه با پولشویی بانکی

**دستورالعمل اجرایی تعیین حدود ارائه خدمات بانکی
به اشخاص محجور در مؤسسات اعتباری**

پاییز ۱۴۰۳

باسمه تعالی

"با صلوات بر محمد و آل محمد"

«دستورالعمل اجرایی تعیین حدود ارائه خدمات بانکی به اشخاص محجور در مؤسسات اعتباری»

به استناد بند "الف" ماده (۱۹) «قانون بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران» و در راستای تحقق جزء (۲) بند "ب" ماده (۳) قانون یادشده مبنی بر «ثبات و سلامت شبکه بانکی و سایر اشخاص تحت نظارت»^۱ و نیز به منظور اتخاذ تمهیدات لازم برای اجرای تکالیف مقرر در تبصره (۱) ماده (۱۱۲) و مواد (۶۷) و (۷۰) آیین نامه اجرایی مقابله و پیشگیری از جرائم پولشویی و تأمین مالی تروریسم، مصوب جلسه مورخ ۱۳۹۸/۰۷/۲۱ هیأت محترم وزیران با اصلاحات و الحاقات بعدی و با هدف تبیین حدود و نحوه ارائه خدمات بانکی به اشخاص محجور (صغار، مجانین و اشخاص غیررشید) در مؤسسات اعتباری، «دستورالعمل اجرایی تعیین حدود ارائه خدمات بانکی به اشخاص محجور در مؤسسات اعتباری» که از این پس به اختصار «دستورالعمل» نامیده می شود، به شرح زیر تدوین می گردد:

فصل اول - تعاریف و کلیات و گستره شمول

ماده ۱- اصطلاحات مندرج در این دستورالعمل در معانی مشروح زیر به کار می رود:

۱- بانک مرکزی: بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران؛

۲- مؤسسه اعتباری: بانک یا مؤسسه اعتباری غیربانکی که به موجب قانون و یا با مجوز بانک مرکزی تأسیس شده و تحت نظارت آن بانک قرار دارد. در این دستورالعمل شعبه بانک خارجی در ایران نیز در شمول مؤسسه اعتباری محسوب می شود؛

۳- اشخاص صغیر: کلیه اشخاصی که به حد بلوغ شرعی (اناث، ۹ سال تمام و ذکور ۱۵ سال تمام) نرسیده باشند؛

۴- اشخاص محجور: اشخاص محجور اشخاصی هستند که به موجب قانون از تصرف در اموال و حقوق مالی خود ممنوع می باشند. در این دستورالعمل، اشخاص محجور مشتمل بر موارد ذیل است:

• اشخاص کمتر از (۱۸) سال تمام: شامل اشخاص صغیر و اشخاص بالغ غیررشید که رشد آنها از سوی دادگاه صالحه تشخیص داده نشده است؛

• اشخاص غیررشید و مجنون: شامل اشخاص غیررشید بالاتر از (۱۸) سال تمام و اشخاص مجنون که شناسه یکتای هویتی آنها به علت قرار داشتن در شرایط حجر، تعلیق شده است؛

۱. الحاق شده براساس مصوبه جلسه مورخ ۱۴۰۳/۶/۲۶ هیأت عامل بانک مرکزی.

۵- نماینده قانونی: هر شخصی که به موجب قانون، ولایت یا قیمومت شخص محجور را به عهده دارد و یا به حکم دادگاه صالحه به عنوان قیم محجور منصوب شده است؛

۶- رفع حجر: وقوع هریک از شرایط زیر موجب رفع حجر است:

۱-۶- عبور از حد سنی (۱۸) سال تمام؛

۲-۶- دریافت و ارائه حکم رشد از دادگاه صالحه از سوی اشخاص بالغ کمتر از (۱۸) سال تمام؛

۳-۶- رفع تعلیق از شناسه یکتای هویتی اشخاص غیررشدید بالاتر از (۱۸) سال تمام و اشخاص

مجنون.

۷- حساب سپرده: حساب سپرده قرض الحسنه پس انداز و حساب سپرده سرمایه گذاری مدت دار اعم

از سپرده سرمایه گذاری کوتاه مدت عادی، سپرده سرمایه گذاری کوتاه مدت ویژه و سپرده سرمایه گذاری بلندمدت؛

۸- حساب مازاد: حساب یا حساب هایی که بیش از تعداد مجاز حساب سپرده در این دستورالعمل و یا

سایر ضوابط ابلاغی توسط بانک مرکزی، در هر مؤسسه اعتباری افتتاح شده باشد؛

۹- ابزار پرداخت: انواع کارت های فیزیکی یا مجازی و یا هر روش و ابزار غیرحضوری^۲ که مؤسسه

اعتباری در اختیار دارنده آن قرار می دهد و برای وی امکان دریافت، پرداخت و یا انتقال وجه را به شخص دیگر فراهم می سازد؛

۱۰- ابزار پذیرش: دستگاهی فیزیکی یا سامانه ای الکترونیکی که می توان با استفاده از ابزار پرداخت

نسبت به انجام عملیات دریافت، پرداخت و یا انتقال وجه اقدام کرد؛

۱۱- نقل و انتقالات الکترونیکی: هرگونه عملیات بانکی که از طریق ابزارهای الکترونیکی انجام شود و

به ازای آن مبلغی از حساب سپرده مشتری نزد مؤسسه اعتباری به حساب ذینفع در آن مؤسسه اعتباری یا مؤسسه اعتباری دیگر منتقل گردد؛

۱۲- برداشت: هر نوع تراکنشی که به ازای آن، موجودی حساب سپرده شخص محجور نزد مؤسسه

اعتباری بدهکار می شود، از جمله برداشت وجوه نقد، انتقال وجوه (واریز به)، خرید و پرداخت قبوض؛

۱۳- درگاه پرداخت: مجموعه ای از سخت افزار و نرم افزار که امکان انتقال اطلاعات بین یک ابزار

پذیرش با مؤسسه اعتباری را فراهم آورد؛

۲. اصلاح شده براساس مصوبه جلسه مورخ ۱۴۰۳/۶/۲۶ هیأت عامل بانک مرکزی.

۱۴- درگاه پرداخت غیر حضوری: به درگاه پرداختی گفته می‌شود که اخذ خدمات بانکی بدون مراجعه

حضوری مشتری به متصدی مؤسسه اعتباری انجام می‌شود؛

۱۵- شرکت خدمات پرداخت: شرکت ارائه دهنده خدمات پرداخت که مجوز فعالیت خود را از بانک

مرکزی دریافت کرده است؛

۱۶- شناسه یکتای هویتی: شناسه‌ای منحصر به فرد که برای هر یک از اشخاص حقیقی و حقوقی، اعم

از ایرانی و خارجی تعیین و اختصاص داده می‌شود. شماره ملی اشخاص حقیقی ایرانی، شناسه ملی

اشخاص حقوقی ایرانی و شناسه یکتای اشخاص خارجی، شناسه یکتای هویتی محسوب می‌شوند.

ماده ۲- گستره شمول این دستورالعمل منحصر به تعیین حدود ارائه خدمات بانکی به اشخاص محجور در

مؤسسات اعتباری و الزامات اختصاصی مرتبط با آن‌هاست. ضوابط مربوط به چگونگی شناسایی اشخاص محجور

و نماینده قانونی آن‌ها، رویه‌های مربوط به ارائه خدمات بانکی به این اشخاص و موارد مشابه، تابع مقررات خاص

خود می‌باشد.

ماده ۳- مؤسسه اعتباری که قصد ارائه خدمات بانکی به اشخاص محجور را دارد مکلف است سیاست‌ها، رویه‌ها

و فرایندهای مشخص و شفاف را تهیه و پس از تصویب در هیأت مدیره، برای اجرا به واحدهای ذی‌ربط ابلاغ

نماید. این سیاست‌ها، رویه‌ها و فرایندها علاوه بر لحاظ قوانین و مقررات مربوط، از جمله مفاد این دستورالعمل،

باید متضمن ایجاد اطمینان کافی نسبت به عدم استفاده و بهره‌برداری از خدمات بانکی ارائه شده به اشخاص

محجور توسط سایر اشخاص، از جمله نماینده قانونی اشخاص محجور، باشند.

ماده ۴- هیأت مدیره مؤسسه اعتباری مسئول نظارت بر مدیریت ریسک‌های مرتبط به ارائه خدمات بانکی به

اشخاص محجور می‌باشد. هیأت مدیره مؤسسه اعتباری مکلف است از استقرار مدیریت ریسک اثربخش و

تعیین مسئولیت‌های ارکان ذی‌ربط مؤسسه اعتباری حین ارائه خدمات بانکی به اشخاص محجور اطمینان حاصل

نماید.

ماده ۵- مؤسسه اعتباری که ارائه خدمات بانکی به اشخاص محجور را در چارچوب اهداف و مدل کسب و کار

خود تعیین ننموده باشد مجاز است پس از تصویب هیأت مدیره و اخذ مجوز قبلی از بانک مرکزی، با اطلاع‌رسانی

مقتضی از افتتاح حساب سپرده برای اشخاص محجور و نیز ارائه خدمات مبتنی بر حساب به آن‌ها امتناع نماید.

فصل دوم - حدود ارائه خدمات بانکی به اشخاص محجور در مؤسسات اعتباری

ماده ۶- افتتاح حساب سپرده به نام شخص محجور در صورت دریافت درخواست افتتاح حساب سپرده از سوی نماینده قانونی شخص محجور، مجاز می‌باشد. حق برداشت از هر یک از این حساب‌ها تا رفع حجر، فقط با نماینده قانونی شخص محجور است.

تبصره ۱- مادر می‌تواند به نام فرزند صغیر خود، حساب سپرده افتتاح نماید. حق برداشت از این حساب سپرده تا زمان رسیدن صغیر به سن (۱۸) سال تمام فقط با مادر است.

تبصره ۲- اشخاص بالاتر از (۱۲) سال تمام شمسی می‌توانند به نام خود در مؤسسه اعتباری حساب سپرده قرض‌الحسنه پس‌انداز افتتاح نمایند. حق برداشت از این حساب سپرده، منحصرأ با دارنده آن می‌باشد. دارندگان این حساب‌ها می‌توانند پس از رسیدن به سن (۱۵) سال تمام شمسی از حساب سپرده خود برداشت نمایند.

ماده ۷- مؤسسه اعتباری مجاز به افتتاح و نگهداری بیش از یک حساب سپرده قرض‌الحسنه پس‌انداز و یک حساب سپرده سرمایه‌گذاری کوتاه مدت عادی به نام هر شخص محجور نمی‌باشد.

تبصره ۱- افتتاح حساب سپرده سرمایه‌گذاری بلندمدت و نیز حساب سپرده سرمایه‌گذاری کوتاه‌مدت ویژه به نام اشخاص محجور مشمول محدودیت‌های مقرر در این ماده نمی‌شود.

تبصره ۲- افتتاح حساب سپرده به صورت مشترک با اشخاص محجور، مجاز نمی‌باشد.

ماده ۸- افتتاح حساب سپرده قرض‌الحسنه جاری اعم از با دسته چک یا بدون دسته چک، به صورت انفرادی یا مشترک برای اشخاص محجور ممنوع می‌باشد.

ماده ۹- افتتاح حساب سپرده قرض‌الحسنه پس‌انداز و سپرده سرمایه‌گذاری کوتاه‌مدت عادی به نام هر شخص محجور، مجموعاً در بیش از دو مؤسسه اعتباری مجاز نمی‌باشد. در صورت وجود حساب‌های سپرده مذکور در این ماده به نام شخص محجور در دو مؤسسه اعتباری، افتتاح حساب سپرده قرض‌الحسنه پس‌انداز جدید یا حساب سپرده سرمایه‌گذاری کوتاه‌مدت عادی جدید در مؤسسه اعتباری دیگر، پس از بستن حساب‌های سپرده قبلی حداقل در یک مؤسسه اعتباری امکان‌پذیر می‌باشد.

ماده ۱۰- مؤسسه اعتباری موظف است قبل از افتتاح حساب سپرده قرض‌الحسنه پس‌انداز جدید یا حساب سپرده سرمایه‌گذاری کوتاه‌مدت عادی جدید برای اشخاص محجور، در خصوص وجود حساب‌های سپرده مشابه در سایر مؤسسات اعتباری، از سامانه سیاح در بانک مرکزی استعلام نماید.

ماده ۱۱- مؤسسه اعتباری موظف است پیش از افتتاح حساب سپرده به نام شخص محجور، اطلاعات زیر را در قالب فرم‌های مربوط از متقاضی افتتاح حساب سپرده، اخذ و در رخ‌نمای (پروفایل) شخص محجور نگهداری نماید:

۱۱-۱- هدف از افتتاح حساب؛ شامل یک یا چند مورد از موارد زیر:

- پرداخت مخارج شخص محجور؛
- پس انداز یا سرمایه‌گذاری به نفع شخص محجور؛
- انجام عملیات بانکی متعلق به شخص محجور که به دلیل بروز شرایط خاص مانند تحقق وراثت شخص محجور، غیرقابل اجتناب باشد.

۱۱-۲- تعداد حساب سپرده شخص محجور در سایر مؤسسات اعتباری؛

۱۱-۳- پیش‌بینی مجموع مبالغ واریزی و برداشتی به/از حساب سپرده شخص محجور نزد مؤسسه اعتباری در مقاطع زمانی ماهانه، سه ماهه و سالانه؛

۱۱-۴- پیش‌بینی نحوه واریز وجوه به حساب سپرده شخص محجور نزد مؤسسه اعتباری؛ شامل یک یا

چند مورد از موارد زیر:

- واریز نقدی؛
 - واریز از طریق نقل و انتقالات الکترونیکی؛
 - واریز از طریق واگذاری چک به حساب؛
- ۱۱-۵-** پیش‌بینی علت واریز وجوه به حساب سپرده شخص محجور نزد مؤسسه اعتباری؛ شامل یک یا چند

مورد از موارد زیر:

- واریزهای حاصل از انواع سرمایه‌گذاری، با ذکر جزئیات؛
- واریزهای حاصل از انجام عملیات بانکی متعلق به شخص محجور که به دلیل بروز شرایط خاص مانند تحقق وراثت شخص محجور، غیرقابل اجتناب باشد؛ با ذکر جزئیات؛
- واریزها برای تأمین مخارج زندگی شخص محجور، با ذکر مشخصات شخص واریزکننده/واریزکنندگان؛
- سایر انواع واریزها، با ذکر توضیحات تکمیلی؛

۱۱-۶- پیش‌بینی مجموع مخارج ماهانه شخص محجور.

ماده ۱۲- مؤسسه اعتباری موظف است، آستانه مجاز مجموع مبالغ برداشت حضوری از کلیه حساب‌های سپرده متعلق به شخص محجور را به روزانه مبلغ ۲ میلیارد ریال و ماهانه مبلغ ۲۰ میلیارد ریال محدود نماید.^۳

تبصره ۱- مؤسسه اعتباری مجاز است در صورت درخواست دارنده حق برداشت از حساب سپرده شخص محجور مبنی بر ضرورت برداشت حضوری وجه بیش از آستانه‌های مجاز تعیین شده در این ماده، برداشت وجه را منوط به طی اقدامات زیر نماید:

- تکمیل قسمت (فیلد) "بابت" در فرم‌های مربوط؛
- ارائه اسناد مثبت دال بر ارتباط وجوه مورد تقاضا برای برداشت، با منافع شخص محجور.

تبصره ۲- برداشت از حساب سپرده شخص محجور به منظور انتقال به حساب سپرده یا سپرده‌های دیگر شخص محجور در همان مؤسسه اعتباری یا مؤسسه اعتباری دیگر، مشمول این ماده نمی‌گردد.

تبصره ۳- مؤسسه اعتباری باید نظامات کنترل داخلی را به نحوی طراحی نماید که از حسن اجرای این ماده به صورت سیستمی اطمینان حاصل شود.

ماده ۱۳- اختصاص هرگونه ابزار پرداخت به حساب سپرده اشخاص بالاتر از (۱۲) سال تمام تا (۱۸) سال تمام با رعایت مقررات مربوط، مجاز است. آستانه مجاز مجموع مبالغ برداشت از طریق درگاه‌های پرداخت غیرحضوری از کلیه حساب‌های سپرده متعلق به این اشخاص، روزانه مبلغ سیصد میلیون ریال و ماهانه مبلغ یک میلیارد ریال می‌باشد.

تبصره ۵- حداکثر تراکنش خرید از هر کارت متعلق به اشخاص بالاتر از (۱۲) سال تمام تا (۱۸) سال و نیز کلیه کارت‌های پرداخت متعلق به این اشخاص روزانه مبلغ یک میلیارد ریال می‌باشد. در هر حال، مجموع تراکنش‌های خرید با کارت‌های اختصاص یافته به حساب‌های سپرده اشخاص بالاتر از (۱۲) سال تمام تا (۱۸) سال تمام در هر ماه نباید از دو میلیارد ریال فراتر رود.^۴

ماده ۱۴- اختصاص ابزار پرداخت به حساب سپرده اشخاص بالاتر از (۷) سال تمام تا (۱۲) سال تمام، فقط در قالب اعطای کارت پرداخت فیزیکی مجاز است. حداکثر تراکنش خرید از هر کارت متعلق به اشخاص بالاتر از (۷) سال تمام تا (۱۲) سال و نیز کلیه کارت‌های پرداخت متعلق به این اشخاص روزانه مبلغ پانصد میلیون ریال می‌باشد. در هر حال، مجموع تراکنش‌های خرید با کارت‌های اختصاص یافته به حساب‌های سپرده اشخاص بالاتر از (۷) سال تمام تا (۱۲) سال تمام در هر ماه نباید از یک میلیارد ریال فراتر رود.^۵

۳. اصلاح‌شده براساس مصوبه جلسه مورخ ۱۴۰۴/۱۲/۰۴ هیأت عامل بانک مرکزی.

۴. اصلاح‌شده براساس مصوبه جلسه مورخ ۱۴۰۴/۱۲/۰۴ هیأت عامل بانک مرکزی.

۵. اصلاح‌شده براساس مصوبه جلسه مورخ ۱۴۰۴/۱۲/۰۴ هیأت عامل بانک مرکزی.

ماده ۱۵- اختصاص هرگونه ابزار پرداخت به حساب‌های سپرده اشخاص کمتر از (۷) سال تمام ممنوع است.

تبصره - ارائه کارت پرداخت به حساب‌های سپرده اشخاص کمتر از (۷) سال تمام تحت پوشش نهادهای حمایتی حاکمیتی از قبیل کمیته امداد امام خمینی (ره) و سازمان بهزیستی کشور منوط به ارائه و به‌روزرسانی اطلاعات این اشخاص در سامانه نهاب بانک مرکزی امکان‌پذیر است.^۶ آستانه تراکنش‌های خرید کارت پرداخت صادره موضوع این تبصره مشابه آستانه‌های تعیین شده در ماده (۱۴) این دستورالعمل می‌باشد.^۷

ماده ۱۶- اختصاص ابزار پرداخت به حساب سپرده مجانین و اشخاص غیررشدید بالاتر از (۱۸) سال تمام، فقط در قالب اعطای کارت پرداخت فیزیکی مجاز است. حداکثر تراکنش خرید از هر کارت متعلق به مجانین و اشخاص غیررشدید بالاتر از (۱۸) سال تمام و نیز کلیه کارت‌های پرداخت متعلق به این اشخاص روزانه مبلغ یک میلیارد ریال می‌باشد. در هر حال، مجموع تراکنش‌های خرید با کارت‌های اختصاص یافته به حساب‌های سپرده اشخاص موضوع این ماده در هر ماه نباید از دو میلیارد ریال فراتر رود.^۸

ماده ۱۷- بانک مرکزی بر مبنای شناسه صنفی هر ابزار پذیرش، فهرست اصنافی که امکان پذیرش ابزار پرداخت اشخاص محجور توسط آن‌ها مجاز نمی‌باشد را به شرکت‌های خدمات پرداخت و مؤسسات اعتباری برای اعمال محدودیت‌های مقتضی و اطلاع‌رسانی به دارندگان ابزارهای پذیرش و مشتریان اعلام می‌نماید.

تبصره - مصادیق اصناف موضوع این ماده در کمیسیون مقررات و نظارت مؤسسات اعتباری بانک مرکزی تعیین و اعلام خواهد شد.

ماده ۱۸- به منظور اعمال کنترل نماینده قانونی بر تراکنش‌های غیرحضوری شخص کمتر از (۱۸) سال تمام، مؤسسه اعتباری مجاز است بنا به درخواست نماینده قانونی شخص مزبور و با رعایت آستانه‌های مقرر، نسبت به تعیین سقف قابل انعطاف برای مبلغ و تعداد تراکنش‌های پرداخت قابل انجام از طریق ابزار پرداخت، در بازه زمانی مشخص اقدام نماید.

ماده ۱۹- ارائه خدمات زیر به اشخاص محجور مجاز نمی‌باشد. ارائه سایر خدمات بانکی به اشخاص محجور، منوط به رعایت مقررات مبارزه با پولشویی و تأمین مالی تروریسم و پذیرش ریسک‌های مترتبه، بلامانع است.

- اعطای هرگونه ابزار پذیرش؛
- اعطای انواع تسهیلات و قبول انواع تعهدات با موضوعات تجاری؛

۶. الحاق شده بر اساس مصوبه جلسه مورخ ۱۴۰۱/۱۱/۱۸ هیأت‌عامل بانک مرکزی.

۷. الحاق شده بر اساس مصوبه جلسه مورخ ۱۴۰۲/۶/۲۶ هیأت‌عامل بانک مرکزی.

۸. اصلاح شده بر اساس مصوبه جلسه مورخ ۱۴۰۴/۱۲/۰۴ هیأت‌عامل بانک مرکزی.

- اجاره صندوق امانات؛
- خرید و فروش ارز اعم از نقدی و حواله‌ای.

تبصره ۵- اجاره صندوق امانات به مجانین و اشخاص غیررشید بالاتر از (۱۸) سال تمام بلامانع است.

فصل سوم - سایر

ماده ۲۰- مؤسسه اعتباری موظف است با لحاظداشت اطلاعات موضوع ماده (۱۱) این دستورالعمل، سامانه شناسایی معاملات و عملیات مشکوک به پولشویی خود را به نحوی طراحی نماید که هرگونه به‌کارگیری یا استفاده از خدمات ارائه شده به اشخاص محجور توسط غیر، اعم از نماینده قانونی، به طرق مقتضی قابل شناسایی باشد.

ماده ۲۱- مؤسسه اعتباری موظف است پیش از ارائه هرگونه محصول، خدمت و روش ارائه (کانال) جدید و ویژه مرتبط با اشخاص محجور، از جمله تخصیص کارت‌های پرداخت خانواده، دانش‌آموزی و موارد مشابه، از رعایت ضوابط این دستورالعمل اطمینان حاصل نماید.

ماده ۲۲- مؤسسه اعتباری موظف است رویه‌هایی را اتخاذ کند که پس از رفع حجر، بلافاصله نسبت به خلع سمت نماینده قانونی اقدام نموده و زمینه را برای بهره‌برداری مستقیم مشتری از خدمات بانکی فراهم نماید. سلب حق برداشت از مادر (موضوع تبصره ۱ ماده ۶)، صرفاً باید پس از رسیدن مشتری به سن (۱۸) سال تمام صورت پذیرد.

ماده ۲۳- نحوه و حدود ارائه خدمات بانکی به اشخاص محجور خارجی در مؤسسه اعتباری، در چارچوب ضوابط ناظر بر نحوه ارائه خدمات به اشخاص خارجی امکان‌پذیر است.^۹

ماده ۲۴- این دستورالعمل از تاریخ ابلاغ لازم‌الاجرا می‌باشد. مؤسسه اعتباری موظف است تمامی نرم‌افزارها و سیستم‌های اطلاعاتی خود را به نحوی ساماندهی نماید که تکالیف مندرج در این دستورالعمل، از جمله ممنوعیت‌ها و محدودیت‌های مربوط به اشخاص محجور، به صورت سامانه‌ای پیاده‌سازی گردند.^{۱۰}

ماده ۲۵- در مورد مشتریان فعلی مؤسسات اعتباری که در شمول اشخاص مشمول این دستورالعمل قرار می‌گیرند، با اطلاع‌رسانی مقتضی به آن‌ها از طریق مؤسسات اعتباری و با لحاظ فرصت سه ماهه و به طریقی از جمله مسدود نمودن حساب‌های مازاد و غیرفعال کردن ابزارهای پرداخت، نسبت به تطبیق نحوه ارائه خدمات بانکی به آن‌ها با مفاد این دستورالعمل اقدام خواهد شد.

۹ اصلاح‌شده براساس مصوبه جلسه مورخ ۱۴۰۳/۶/۲۶ هیأت عامل بانک مرکزی.
۱۰ اصلاح‌شده براساس مصوبه جلسه مورخ ۱۴۰۳/۶/۲۶ هیأت عامل بانک مرکزی.

ماده ۲۶- بانک مرکزی مجاز است حدود مذکور در این دستورالعمل را در مقاطع زمانی مشخص براساس رشد شاخص بهای کالاها و خدمات مصرفی متناسباً به روزرسانی نماید.

ماده ۲۷- تخطی از احکام این دستورالعمل موجب اعمال مجازات‌های مقرر در قانون بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران و یا مجازات‌های مندرج در سایر قوانین و مقررات مربوط می‌گردد.^{۱۱}

«دستورالعمل اجرایی تعیین حدود ارائه خدمات بانکی به اشخاص محجور در مؤسسات اعتباری» که در (۲۸) ماده و (۱۰) تبصره در جلسه مورخ ۱۴۰۰/۰۸/۲۲ هیأت عامل بانک مرکزی به تصویب رسیده بود و سپس در جلسه مورخ ۱۴۰۱/۱۱/۱۸ هیأت عامل بانک مرکزی با الحاق یک تبصره به ماده (۱۵)، در (۲۸) ماده و (۱۱) تبصره اصلاح شد و به تصویب رسید، مجدداً در جلسه مورخ ۱۴۰۳/۶/۲۶ هیأت عامل بانک مرکزی مطرح و با اصلاحاتی به شرح مندرج در متن و نیز با حذف ماده (۲۸)، در (۲۷) ماده و (۱۱) تبصره به تصویب رسید.

^{۱۱} اصلاح‌شده براساس مصوبه جلسه مورخ ۱۴۰۳/۶/۲۶ هیأت عامل بانک مرکزی.

«دستورالعمل شفاف سازی تراکنش‌های بانکی اشخاص»

امروزه با استفاده از فناوری‌های نوین در صنعت بانکداری، عملیات بانکی به طور سریع و بدون محدودیت در هر لحظه قابل انجام بوده و امکان جابجایی مبالغ کلان در نقل و انتقالات الکترونیکی و غیرحضوری در کوتاه‌ترین زمان ممکن فراهم می‌باشد.

در اجرای تکالیف مقرر در جزء (۳) بند «ح» تبصره (۱۶) قانون بودجه سال ۱۳۹۸ کل کشور و تبصره (۱) ماده (۱۱۲) آیین‌نامه اجرایی مقابله و پیشگیری از جرائم پولشویی و تأمین مالی تروریسم مصوب جلسه مورخ ۱۳۹۸/۰۷/۲۱ هیئت محترم وزیران و اصلاحات و الحاقات بعدی آن و در چارچوب احکام مقرر در قانون مبارزه با پولشویی و آیین‌نامه اجرایی آن و قانون مبارزه با تأمین مالی تروریسم و با استناد به ماده (۱۴) قانون برنامه پنج‌ساله ششم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران و با عنایت به اهمیت و حساسیت ریسک‌های نقل و انتقالات الکترونیکی در حوزه مبارزه با پولشویی و تأمین مالی تروریسم و به منظور جلوگیری از سوء استفاده‌های احتمالی و نیز اتخاذ تدابیر پیشگیرانه، دستورالعمل «شفاف‌سازی تراکنش‌های بانکی اشخاص» به شرح زیر تدوین می‌گردد:

فصل اول – تعاریف:

ماده ۱- در این دستورالعمل، اصطلاحات و عبارات به کار رفته به شرح زیر تعریف می‌شود:

۱-۱- بانک مرکزی: بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران؛

۲-۱- مؤسسه اعتباری: عبارت است از بانک‌ها و مؤسسات اعتباری غیربانکی تحت نظارت بانک مرکزی، شعب بانک‌های خارجی در ایران نیز در شمول مؤسسه اعتباری محسوب می‌شوند؛

۳-۱- مرکز: مرکز اطلاعات مالی و مبارزه با پولشویی موضوع تبصره (۲) ماده (۷) مکرر قانون اصلاح قانون مبارزه با پولشویی؛

۴-۱- پذیرنده: شخص حقیقی یا حقوقی که با پذیرش ابزار پرداخت و با استفاده از ابزار پذیرش نسبت به فروش کالا و یا ارائه خدمات به دارندگان کارت اقدام می‌نماید؛

۵-۱- مشتری (ارباب رجوع): شخص حقیقی یا حقوقی اعم از اصیل، وکیل یا نماینده قانونی وی که در مؤسسه اعتباری دارای حساب سپرده بوده و یا به نام وی حساب سپرده افتتاح شده است؛

۶-۱- مشتری حقیقی: شخص حقیقی غیر محجور؛

۷-۱- سامانه نهاب: نظام هویت سنجی الکترونیکی بانکی حاوی اطلاعات هویتی مشتری؛

۸-۱- شناسه شهاب: شناسه هویت الکترونیکی بانکی تخصیص یافته توسط سامانه نهاب؛

۹-۱- اشخاص محجور: اشخاص محجور اشخاصی هستند که به موجب مواد (۱۲۰۷) و (۱۲۱۰) قانون مدنی و ماده واحده قانون راجع به رشد متعاملین از تصرف در اموال و حقوق مالی خود ممنوع می‌باشند. در این دستورالعمل، اشخاص محجور مشتمل بر موارد ذیل است:

- اشخاص کمتر از (۱۸) سال تمام: شامل اشخاص صغیر و اشخاص بالغ غیررشدید که رشد آن‌ها از سوی دادگاه صالحه تشخیص داده نشده است؛
- اشخاص غیررشدید و مجنون: شامل اشخاص غیررشدید بالاتر از (۱۸) سال تمام و اشخاص مجنون که شناسه یکتای هویتی آن‌ها به علت قرار داشتن در شرایط حجر، تعلیق شده است؛

۱۰-۱- شناسه یکتای هویتی: شناسه‌ای منحصر به فرد که برای هر یک از اشخاص حقیقی و حقوقی، اعم از ایرانی و خارجی تعیین و اختصاص داده می‌شود. شماره ملی اشخاص حقیقی ایرانی، شناسه ملی اشخاص حقوقی ایرانی و شماره اختصاصی اشخاص خارجی، شناسه یکتای هویتی محسوب می‌شوند؛

۱۱-۱- پرداخت: هر نوع تراکنشی که به ازای آن موجودی حساب سپرده مشتری نزد مؤسسه اعتباری بدهکار می‌شود، از جمله برداشت وجوه نقد، انتقال وجوه (واریز به)، خرید و پرداخت قبوض؛

۱۲-۱- خدمات حضوری: مراجعه مشتری به مؤسسه اعتباری برای اخذ خدمات بانکی از متصدیان آن مؤسسه اعتباری؛

۱۳-۱- خدمات غیر حضوری: بکارگیری انواع ابزارهای پذیرش توسط مشتری و اخذ خدمت بانکی بدون مراجعه حضوری به مؤسسه اعتباری؛

۱۴-۱- درگاه پرداخت: مجموعه‌ای از سخت‌افزار و نرم‌افزار که امکان انتقال اطلاعات بین یک ابزار پذیرش با مؤسسه اعتباری را فراهم می‌آورد؛

۱۵-۱- درگاه پرداخت حضوری: به درگاه‌هایی گفته می‌شود که اخذ خدمات بانکی با مراجعه حضوری مشتری به متصدی مؤسسه اعتباری انجام می‌شود؛

۱۶-۱- درگاه پرداخت غیر حضوری: به درگاه‌هایی گفته می‌شود که اخذ خدمات بانکی بدون مراجعه حضوری مشتری به متصدی مؤسسه اعتباری انجام می‌شود؛

۱۷-۱- ابزار پذیرش: دستگاهی فیزیکی یا سامانه‌های الکترونیکی که می‌توان با استفاده از ابزار پرداخت نسبت به انجام عملیات دریافت، پرداخت و یا انتقال وجه اقدام کرد؛

۱۸-۱- ابزار پرداخت: انواع کارت‌های فیزیکی یا مجازی یا هر روش و ابزاری که مؤسسه اعتباری در اختیار مشتری قرار می‌دهد و برای وی امکان دریافت، پرداخت و یا انتقال وجه را به شخص دیگر فراهم می‌سازد؛

۱-۱۹- نقل و انتقالات الکترونیکی: هرگونه عملیات بانکی که از طریق ابزارهای الکترونیکی انجام شود و به ازای آن مبلغی از حساب سپرده مشتری نزد مؤسسه اعتباری به حساب ذینفع در آن مؤسسه اعتباری یا مؤسسه اعتباری دیگر منتقل گردد؛

۱-۲۰- اشخاص غیرمجاز: اشخاصی که واجد شرایط برای دریافت درگاه‌های پرداخت یا ابزارهای پذیرش نمی‌باشند. برخی مصادیق این گونه اشخاص عبارتند از شخص محجور، شخص حقیقی فاقد حساب سپرده تجاری و شخص حقیقی که به موجب حکم مرجع قضایی مجاز به دریافت درگاه‌های پرداخت یا ابزارهای پذیرش نمی‌باشند.

فصل دوم - شناسایی مشتری از طریق سامانه نهاب:

ماده ۲ - انجام کلیه عملیات بانکی مبتنی بر حساب، اعم از حضوری و غیر حضوری در مؤسسه اعتباری برای مشتری منوط به اخذ شناسه شهاب از طریق سامانه نهاب می‌باشد.

ماده ۳ - مؤسسه اعتباری موظف است از ارائه خدمات بانکی به مشتری فاقد شناسه شهاب خودداری نموده و در چارچوب زمانی ابلاغی از سوی بانک مرکزی، نسبت به مسدود نمودن برداشت از حساب‌های متعلق به وی تا دریافت شناسه شهاب اقدام نماید.

تبصره ۱ - اخذ شناسه شهاب نافی سایر مسئولیت‌های مؤسسه اعتباری در زمینه اجرای الزامات شناسایی مشتری نمی‌باشد.

تبصره ۲ - مؤسسه اعتباری در مواردی که بانک مرکزی اعلام می‌نماید، مکلف است اعتبار شناسه شهاب را مطابق رویه‌های اعلامی از سوی بانک مرکزی استعلام نماید.

ماده ۴ - افتتاح حساب سپرده در مؤسسه اعتباری با مراجعه حضوری و با ارائه مدارک شناسایی معتبر قابل انجام است.

تبصره - افتتاح هرگونه حساب سپرده به صورت غیر حضوری و ارائه خدمات بانکی به آن حساب صرفاً با رعایت دستورالعملی که به تصویب شورای عالی مقابله و پیشگیری از جرائم پولشویی و تامین مالی تروریسم خواهد رسید، مجاز می‌باشد.

فصل سوم - نقل و انتقالات الکترونیکی وجوه مشتری:

ماده ۵ - مؤسسه اعتباری ملزم به طراحی و درج قسمت (فیلد) شرح «بابت» در تمامی درگاه‌های پرداخت متصل به شبکه درون بانکی و بین بانکی و همچنین فرم‌های واریز، برداشت و انتقال وجه می‌باشد.

تبصره - درگاه‌های خودپرداز، کارت خوان، کیوسک و عملیات مربوط به پرداخت قبوض از شمول حکم مقرر در این ماده مستثنی می‌باشند.

ماده ۶ - انتقال وجوه بیش از آستانه مجاز مقرر از حساب‌های سپرده مشتری در مؤسسه اعتباری، منوط به حضور وی و یا نماینده قانونی وی در مؤسسه اعتباری می‌باشد.

ماده ۷ - مؤسسه اعتباری با استفاده از اطلاعات ماخوذه از مشتری و با توجه به سطح فعالیت مورد انتظار وی، مکلف به بررسی تناسب بین موضوع مندرج در شرح «بابت» و تراکنش‌های انجام شده بوده و در صورت مشاهده عدم تناسب و یا مغایرت اطلاعات مذکور و نیز انجام هرگونه معاملات و عملیات مشکوک دیگر در این ارتباط، مراتب را بدون اطلاع مشتری به عنوان گزارش معاملات و عملیات مشکوک به شرح بند (۱۲) ماده (۱) آیین‌نامه اجرایی مقابله و پیشگیری از جرائم پولشویی و تأمین مالی تروریسم به مرکز ارسال نماید.

تبصره - موارد قابل قبول درج در قسمت (فیلد) بابت و شاخص‌های عدم تناسب ظرف شش ماه از سوی بانک مرکزی اعلام خواهد شد.

فصل چهارم - تعیین آستانه در تراکنش‌های برداشت از حساب‌های سپرده مشتری:

ماده ۸ - مؤسسه اعتباری موظف است، آستانه مجاز مجموع مبالغ برداشت از طریق درگاه‌های پرداخت غیرحضوری، از کلیه حساب‌های سپرده غیرتجاری متعلق به مشتری حقیقی در آن مؤسسه اعتباری را به روزانه مبلغ سه میلیارد ریال محدود نماید.^۱

تبصره ۱ - آستانه مجاز مجموع مبالغ برداشت از طریق درگاه‌های پرداخت غیر حضوری برای مشتری حقیقی فاقد سپرده تجاری، ماهانه مبلغ ۱۵ میلیارد ریال می‌باشد.^۲

تبصره ۲ - آستانه مجاز مجموع مبالغ برداشت از طریق درگاه‌های پرداخت غیرحضوری در مورد اشخاص حقوقی بر مبنای سطح ریسک پولشویی توسط هیئت عامل بانک مرکزی تعیین می‌شود.

تبصره ۳ - تراکنش‌های انتقال وجه غیرحضوری که مبدأ و مقصد آن یکسان و از نوع انفرادی متعلق به یک شخص حقیقی است، از رعایت حدود مقرر در این ماده مستثنی می‌باشد.^۳

ماده ۹ - مشتری حقیقی که از حساب سپرده خود استفاده تجاری می‌نماید، پس از تایید سازمان امور مالیاتی کشور مشمول ماده (۱۱) این دستورالعمل می‌باشد.

تبصره ۱۰ - احراز وجود پرونده مالیاتی فعال برای مشتری حقیقی و انطباق هویت دارنده پرونده مالیاتی با هویت صاحب حساب سپرده از طریق ارتباط با سازمان امور مالیاتی کشور و یا سایر روش‌هایی که مورد تایید بانک مرکزی و سازمان امور مالیاتی کشور می‌باشد بر عهده مؤسسه اعتباری می‌باشد.

۱. آستانه مذکور در این ماده، در جلسه مورخ ۱۴۰۴/۱۲/۰۴ هیأت عامل بانک مرکزی بازنگری شده است.

۲. آستانه مذکور در این تبصره، در جلسه مورخ ۱۴۰۴/۱۲/۰۴ هیأت عامل بانک مرکزی بازنگری شده است.

۳. موضوع مصوبه جلسه مورخ ۱۴۰۱/۱۲/۲۷ شورای پول و اعتبار.

تبصره ۲- در صورتی که فعالیت حساب سپرده مشتری متناسب با فعالیت مورد انتظار وی نباشد، مراتب باید در قالب گزارش معاملات و عملیات مشکوک به مرکز ارسال شود.

ماده ۱۰- مؤسسه اعتباری موظف است، در کلیه نقل و انتقالات الکترونیکی وجوه بالاتر از "پنج میلیارد ریال" درون بانکی و بین بانکی روزانه مشتری حقیقی، انتقال وجه را منوط به تکمیل قسمت (فیلد) بابت در فرم‌های مربوط و ارایه اسناد مثبت دال بر انجام معامله، قرارداد و یا علت انتقال وجه نموده و تصویری از اسناد مثبت مربوط به انتقال وجه در پرونده تراکنش مذکور را نگهداری نماید.

تبصره ۱- تراکنش‌های بین سه میلیارد ریال تا پنج میلیارد ریال از شمول حکم مقرر در این ماده مستثنی می‌باشند.

تبصره ۲- موارد قابل قبول درج در قسمت (فیلد) بابت و حداقل مستندات مورد نیاز در قالب پیوست دستورالعمل از سوی بانک مرکزی اعلام خواهد شد.^۴

ماده ۱۱- مؤسسه اعتباری موظف است، در کلیه نقل و انتقالات الکترونیکی وجوه بالاتر از "۲۰ میلیارد ریال" درون بانکی و بین بانکی مشتری حقوقی و حساب‌های سپرده تجاری مشتری حقیقی، انتقال وجه را منوط به تکمیل قسمت (فیلد) بابت در فرم‌های مربوط و ارایه اسناد مثبت دال بر انجام معامله، قرارداد و یا علت انتقال وجه نموده و تصویری از اسناد مثبت مربوط به انتقال وجه در پرونده تراکنش مذکور را نگهداری نماید.

تبصره - موارد قابل قبول درج در قسمت (فیلد) بابت و حداقل مستندات مورد نیاز در قالب پیوست دستورالعمل از سوی بانک مرکزی اعلام خواهد شد.^۵

ماده ۱۲- حداکثر تراکنش خرید از هر کارت پرداخت و نیز کلیه کارت‌های پرداخت متعلق به مشتری حقیقی، روزانه مبلغ چهار میلیارد ریال می‌باشد. بانک مرکزی تمهیدات لازم برای اجرای دقیق محدودیت‌های موضوع این ماده را فراهم می‌نماید.^۶

تبصره- فهرست پذیرندگانی که از حدود مقرر در این ماده مستثنی می‌باشند، توسط هیئت عامل بانک مرکزی تعیین و متناسباً به روزرسانی می‌شود.

ماده ۱۳- مؤسسه اعتباری صادرکننده کارت موظف به ثبت کلیه کارت‌های صادره به همراه اطلاعات مشتریان خود در سامانه متمرکز بانک مرکزی (مانا) می‌باشد.

۴. آستانه‌های مذکور در این ماده، در جلسه مورخ ۱۴۰۴/۱۲/۰۴ هیأت عامل بانک مرکزی بازنگری شده است.

۵. آستانه مذکور در این ماده، در جلسه مورخ ۱۴۰۴/۱۲/۰۴ هیأت عامل بانک مرکزی بازنگری شده است.

۶. آستانه مذکور در این ماده، در جلسه مورخ ۱۴۰۴/۱۲/۰۴ هیأت عامل بانک مرکزی بازنگری شده است.

ماده ۱۴- حدود و آستانه‌های مجاز مجموع مبالغ برداشت از حساب‌های سپرده اشخاص محجور از طریق درگاه‌های پرداخت حضوری و غیرحضوری در کل شبکه بانکی و نحوه اخذ مستندات مرتبط با تراکنش‌های مربوط به آن اشخاص، در چارچوب آستانه‌های تعیین شده برای اشخاص حقیقی در این دستورالعمل توسط هیئت عامل بانک مرکزی تعیین می‌گردد.

فصل پنجم - سایر:

ماده ۱۵- درگاه‌های پرداخت یا ابزارهای پذیرش صرفاً به مشتری حقیقی تعلق می‌گیرد که دارای پرونده مالیاتی فعال نزد سازمان امور مالیاتی کشور و حساب سپرده تجاری باشد.

تبصره ۱- شرکت‌های خدمات پرداخت موظفند پس از گذشت شش ماه از لازم‌الاجراشدن این ضوابط، پایانه‌های فروش اشخاص حقیقی که فاقد پرونده مالیاتی فعال نزد سازمان امور مالیاتی کشور بوده و نسبت به معرفی حساب تجاری خود به مؤسسه اعتباری اقدام ننموده باشند، را غیرفعال نمایند. در صورت تأیید رئیس کل بانک مرکزی مهلت مذکور تا سه ماه دیگر قابل تمدید است.

تبصره ۲- تخصیص درگاه‌های پرداخت یا ابزارهایی نظیر دستگاه خودپرداز یا کارت‌خوان به اشخاص غیرمجاز ممنوع است.

ماده ۱۶- مؤسسه اعتباری موظف می‌باشد در صورت اطلاع از اینکه مشتری با استفاده از حساب‌های سپرده متعدد، بیش از آستانه‌های مقرر در این دستورالعمل تراکنش غیرحضوری نامتعارف انجام دهد، به عنوان مشتری دارای تراکنش‌های مشکوک به مرکز گزارش نماید. بانک مرکزی بر حسن اجرای این ماده نظارت مقتضی به عمل می‌آورد.

ماده ۱۷- افزایش آستانه‌های مقرر مندرج در این دستورالعمل بیش از رشد شاخص بهای کالا و خدمات مصرفی (نرخ تورم اعلامی توسط بانک مرکزی) صرفاً با موافقت شورای پول و اعتبار امکان پذیر است. کاهش و یا افزایش آستانه‌های مذکور حداکثر معادل شاخص بهای کالا و خدمات (نرخ تورم اعلامی توسط بانک مرکزی) توسط رئیس کل بانک مرکزی و با اطلاع رسانی به شورای پول و اعتبار مجاز است.

ماده ۱۸- تخلف از اجرای مفاد این دستورالعمل موجب اعمال مجازات‌های انتظامی مقرر در قوانین و مقررات مربوط می‌شود.

«دستورالعمل شفاف‌سازی تراکنش‌های بانکی اشخاص» که در (۱۹) ماده و (۱۷) تبصره در یک‌هزار و دویست و هشتاد و نهمین جلسه مورخ ۱۳۹۸/۱۱/۲۹ شورای پول و اعتبار به تصویب رسیده و ابلاغ شده بود، در یک‌هزار و سیصد و پنجاه و

پنجمین جلسه مورخ ۱۴۰۱/۱۲/۲۷ شورای پول و اعتبار در (۱۸) ماده و (۱۶) تبصره مورد بازنگری قرار گرفت و از تاریخ ابلاغ، لازم الاجرا می‌باشد.

باسمه تعالی

«با صلوات بر محمد و آل محمد»

«دستورالعمل موضوع تبصره ماده (۷)، تبصره (۲) ماده (۱۰) و تبصره ماده (۱۱) دستورالعمل شفاف‌سازی

تراکنش‌های بانکی اشخاص»

به استناد تبصره ماده (۷)، تبصره (۲) ماده (۱۰) و تبصره ماده (۱۱) دستورالعمل شفاف‌سازی تراکنش‌های بانکی اشخاص مصوب یک‌هزار و دویست و هشتاد و نهمین جلسه مورخ ۱۳۹۸/۱۱/۲۹ شورای پول و اعتبار با اصلاحات و الحاقات بعدی و به منظور تعیین شاخص‌های عدم تناسب بین موضوع مندرج در شرح "بابت" با تراکنش‌های مشتریان، موارد قابل قبول درج در قسمت (فیلد) "بابت" و نیز حداقل مستندات مورد نیاز برای انجام نقل و انتقالات الکترونیکی بالاتر از آستانه‌های تعیین شده؛ «دستورالعمل موضوع تبصره ماده (۷)، تبصره (۲) ماده (۱۰) و تبصره ماده (۱۱) دستورالعمل شفاف‌سازی تراکنش‌های بانکی اشخاص» به شرح ذیل تدوین می‌گردد. عبارات به کار رفته در این دستورالعمل مطابق با تعاریف مندرج در فصل اول «دستورالعمل شفاف‌سازی تراکنش‌های بانکی اشخاص» می‌باشد:

ماده ۱- کارسازی انواع نقل و انتقالات الکترونیکی صرفاً با رعایت ترتیبات و اخذ مستندات مورد اشاره در این دستورالعمل مجاز می‌باشد.

ماده ۲- سامانه عملیاتی موسسه اعتباری باید به گونه‌ای طراحی شود که در صورت عدم تکمیل فیلد بابت، کارسازی انواع نقل و انتقالات الکترونیکی امکان‌پذیر نباشد.

ماده ۳- فیلد بابت باید صرفاً از میان گزینه‌های موجود در سامانه قابل انتخاب باشد و امکان ثبت عبارت‌های غیرسامانه‌ای وجود نداشته باشد.

ماده ۴- سامانه عملیاتی موسسه اعتباری باید به گونه‌ای طراحی گردد که چنانچه مجموع تراکنش‌های مشتری از سقف در نظر گرفته شده در دستورالعمل شفاف‌سازی تراکنش‌های بانکی اشخاص (پنج میلیارد ریال یا ۲۰ میلیارد ریال در روز)، بیشتر شود، هشدار لازم توسط سامانه اعلام شود. در این صورت ادامه عملیات مورد تقاضای مشتری صرفاً با ارائه مستندات امکان‌پذیر است.

ماده ۵- موسسه اعتباری مکلف است ترتیباتی اتخاذ نماید که واحدهای بازرسی/مبارزه با پولشویی به صورت روزانه گزارش کلیه نقل و انتقالات درون‌بانکی و بین‌بانکی (ساتنا) را به صورت سامانه‌ای دریافت و به تفکیک برای شعبی که تراکنش در آن انجام شده است، ارسال نمایند و شعب یادشده موظفند تصویری از اسناد دریافتی مربوط به تراکنش به انضمام توضیحات تکمیلی را به واحدهای مربوط ارسال نمایند. واحدهای یادشده نیز موظفند اسناد دریافتی را از طریق روش‌های سامانه‌ای یا بازرسی حضوری با رویکرد ریسک‌محور بررسی و در پایان هر هفته

نتیجه اقدامات به عمل آمده را طبق ترتیبات تعیین شده از سوی مدیریت کل مقررات، مجوزهای بانکی و مبارزه با پولشویی بانک مرکزی به آن بانک ارسال نمایند.

ماده ۶- موسسه اعتباری مکلف است سامانه‌های عملیاتی خود را به گونه‌ای طراحی نماید که شرح فیلد بابت در کارسازی انواع نقل و انتقالات الکترونیکی و مستندات دریافتی بابت موضوع این دستورالعمل به شرح جدول زیر ثبت و اخذ گردد.

ردیف	موضوع تراکنش	مستندات مورد نیاز توضیحات (اعم از الزامات، ضوابط، مستندات و سایر موارد)
۱	واریز حقوق	فهرست بیمه به همراه فهرست حقوق به نحوی که بایکدیگر متناظر باشد، ارائه گردد.
۲	امور بیمه خدمات	یک طرف تراکنش حساب شرکت بیمه معتبر فعال است.
۳	امور درمانی	اسناد درمانی ضروری ارائه گردد.
۴	امور سرمایه‌گذاری و بورس	یک طرف حساب باید نهادهای مالی مجاز ^۱ باشد.
۵	امور ارزی در چارچوب ضوابط و مقررات	ارائه مستندات مربوط به موضوع ارزی ضروری است.
۶	پرداخت قرض و تأدیه دیون	به شرح فرم پیوست باید اقدام گردد.
۷	امور بازنشستگی	طرف حساب صندوق بازنشستگی بوده و تطبیق فهرست با جمع مبلغ ضروری است.
۸	معاملات اموال منقول	حداقل مبیعه‌نامه ارائه گردد.
۹	معاملات اموال غیرمنقول	حداقل مبیعه‌نامه ارائه گردد.
۱۰	مدیریت نقدینگی	جابه‌جایی بین حساب‌های شخص واحد صورت می‌پذیرد. ارائه اسناد مثبتبه ضرورت ندارد.
۱۱	عوارض گمرکی	ارائه اسناد مرتبط گمرکی ضروری است.
۱۲	تسویه مالیاتی	طرف حساب سازمان امور مالیاتی و نهادهای وابسته باشد. ارائه اظهارنامه مالیاتی ضروری است.
۱۳	سایر خدمات دولتی	مستندات مربوطه حسب مورد ارائه گردد.
۱۴	تسهیلات و تعهدات	اسناد مرتبط بانکی حسب مورد ارائه گردد.
۱۵	تودیع وثیقه	یک طرف تراکنش، حساب بانک بوده و ارائه اسناد مربوطه حسب مورد ضروری است.
۱۶	هزینه عمومی و امور روزمره	قبوض مرتبط ارائه گردد.
۱۷	کمک‌های خیریه	یک طرف تراکنش حساب مؤسسه خیریه ثبت شده رسمی می‌باشد.
۱۸	خرید کالا	پیش‌فاکتور خرید کالا و یا تصویر قرارداد ارائه گردد.
۱۹	خرید خدمات	پیش‌فاکتور خرید خدمت و یا تصویر قرارداد ارائه گردد.

^۱ - منظور از نهادهای مالی مجاز صندوق سرمایه‌گذاری، شرکت‌های کارگزاری، شرکت‌های سرمایه‌گذاری، شرکت‌های تامین سرمایه، هلدینگ‌های مالی، شرکت‌های سبدگردان می‌باشد.

فرم مربوط به ردیف ۶ جدول مستندات

پرداخت کننده:

نام و نام خانوادگی / نام شرکت.....
تاریخ تولد / ثبت شماره شناسنامه / ثبت
محل تولد / ثبت شماره ملی / شناسه ملی / شناسه اتباع خارجی
آدرس: کدپستی:
شماره تلفن ثابت: شماره تلفن همراه:
مبلغ قابل پرداخت:

دریافت کننده:

نام و نام خانوادگی / نام شرکت.....
تاریخ تولد / ثبت شماره شناسنامه / ثبت
محل تولد / ثبت شماره ملی / شناسه ملی / شناسه اتباع خارجی
آدرس: کدپستی:
شماره تلفن ثابت: شماره تلفن همراه:

اینجانب پرداخت کننده وجه فوق اقرار می‌نمایم که پرداخت وجه مزبور به منظور پرداخت قرض / تأدیه دیون^۲ بوده و در صورت احراز غیرواقعی بودن، مسئولیت و عواقب قانونی آن بر عهده اینجانب می‌باشد.

تأییدیه کاربر بانک موارد فوق مطالعه و مورد قبول واقع شد.

امضاء مشتری:

^۲- الزاماً یک مورد انتخاب شود.

ماده ۷- مؤسسه اعتباری مکلف است در صورت مشاهده عدم تناسب بین موضوع مندرج در شرح "بابت" و تراکنش انجام شده موضوع ماده (۷) دستورالعمل شفاف سازی تراکنش های بانکی اشخاص، مراتب را بدون اطلاع مشتری به عنوان گزارش معاملات و عملیات مشکوک به مرکز ارسال نماید.

ماده ۸- مصادیق شاخص های عدم تناسب به شرح زیر تعیین می گردد:

۸-۱- رفتار مالی مشتری با اطلاعات اقتصادی موجود در پروفایل وی نزد مؤسسه اعتباری، بابت اظهار شده و اسناد مثبت ارائه شده تناسب نداشته باشد.

۸-۲- مشتری از ردیف (۶) جدول مستندات با موضوع پرداخت قرض و تأدیه دیون، به صورت مکرر یا به اشکال غیرمتعارف از قبیل مبالغ غیرمتعارف و نظایر آن استفاده کند.

۸-۳- مشتری از ردیف (۶) جدول مستندات با موضوع پرداخت قرض و تأدیه دیون، به منظور انتقال وجه به حساب اشخاص حقیقی زیر ۱۸ سال، اشخاص حقوقی و اتباع خارجی استفاده کند.

۸-۴- مشتری سند واحد را به صورت مکرر مورد استفاده قرار داده و به عنوان سند مثبت ارائه نماید.

۸-۵- در خصوص معاملات و قراردادهای، وجوه از/به حساب اشخاصی غیر از طرفین اصلی پرداخت/واریز گردد.

۸-۶- مندرجات سند با مختصات تراکنش همخوانی و تناسب نداشته باشد؛ از جمله تاریخ سند و تاریخ تراکنش، موضوع مورد معامله و مبلغ تراکنش، نوع تجارت و کسب و کار واریز کننده و دریافت کننده و نظایر آن.

۸-۷- اقدام به تراکنش با موضوع امور ارزی و سایر امور مندرج در جدول مستندات، در حالی که مشتری فاقد مجوزهای قانونی و صنفی مربوطه است.

۸-۸- اقدام به تراکنش از طریق حساب موکل، در مواردی که وکیل ذی نفع اصلی تراکنش است.

تبصره- تشخیص متصدی مربوطه می تواند معیاری برای احراز عدم رعایت تناسب بین موضوع مندرج در شرح "بابت" و تراکنش انجام شده محسوب شود.

"دستورالعمل موضوع تبصره ماده (۷)، تبصره (۲) ماده (۱۰) و تبصره ماده (۱۱) دستورالعمل شفاف سازی

تراکنش های بانکی اشخاص" در (۸) ماده و (۱) تبصره در چهل و چهارمین جلسه مورخ ۱۴۰۱/۰۹/۰۶ کمیسیون مقررات و نظارت مؤسسات اعتباری تصویب و از تاریخ ابلاغ لازم الاجرا می باشد.

بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران

معاونت تنظیم‌گری و نظارت

اداره نظارت بر مبارزه با پولشویی بانکی

**دستورالعمل ناظر بر حساب سپرده تجاری
و خدمات بانکی مرتبط با آن**

تابستان ۱۴۰۱

باسمه تعالی

"با صلوات بر محمد و آل محمد"

«دستورالعمل ناظر بر حساب سپرده تجاری و خدمات بانکی مرتبط با آن»

به منظور اتخاذ تمهیدات لازم برای اجرای مواد (۱۰) و (۱۱) قانون پایانه‌های فروشگاهی و سامانه مؤدیان و ضوابط اجرایی مربوط به آن، جزء (۳) بند "م" تبصره (۱۲) قانون بودجه سال ۱۴۰۰ کل کشور، جزء (۳) بند "ح" تبصره (۱۶) قانون بودجه سال ۱۳۹۸ کل کشور و همچنین بند (۳) ماده (۵۹) و ماده (۶۷) آیین‌نامه اجرایی مقابله و پیشگیری از جرائم پولشویی و تأمین مالی تروریسم مصوب جلسه مورخ ۱۳۹۸/۰۷/۲۱ هیأت وزیران با اصلاحات و الحاقات بعدی و تبصره (۱) ماده (۹) و ماده (۱۵) دستورالعمل شفاف‌سازی تراکنش‌های بانکی اشخاص مصوب یک‌هزار و دویست و هشتاد و نهمین جلسه مورخ ۱۳۹۸/۱۱/۲۹ شورای پول و اعتبار با اصلاحات و الحاقات بعدی، «دستورالعمل ناظر بر حساب سپرده تجاری و خدمات بانکی مرتبط با آن»، که از این پس به اختصار «دستورالعمل» نامیده می‌شود، به شرح زیر تدوین می‌شود:

فصل اول - تعاریف و کلیات

ماده ۱- در این دستورالعمل عبارات ذیل در معانی مشروح بکار می‌روند:

۱- بانک مرکزی: بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران؛

۲- سازمان: سازمان امور مالیاتی کشور؛

۳- مؤسسه اعتباری: بانک یا مؤسسه اعتباری غیربانکی که به موجب قانون و یا با مجوز بانک مرکزی تأسیس شده و تحت نظارت آن بانک قرار دارد؛

۴- مشتری: به شخص حقیقی اعم از ایرانی و خارجی اطلاق می‌گردد که دارنده حساب سپرده بانکی نزد مؤسسه اعتباری باشد و یا درخواست وی مبنی بر افتتاح حساب سپرده بانکی به مؤسسه اعتباری ارائه شده باشد؛

۵- حساب تجاری: هرگونه حساب سپرده بانکی متعلق به مشتری که به عنوان حساب تجاری از سوی سازمان اعلام شده و فعالیت تجاری متناظر با آن‌ها تعیین شده باشد. حساب‌های فروش پس از تأیید سازمان و نیز حساب‌های سپرده اشخاص حقوقی، حساب تجاری محسوب می‌شوند.

۶- حساب غیرتجاری: هر حساب سپرده بانکی متعلق به مشتری غیر از حساب‌های تجاری؛

۷- سامانه سیاح: سامانه‌ای است که تحت راهبری و مدیریت بانک مرکزی بوده و از طریق آن، اطلاعات حساب‌های سپرده توسط مؤسسات اعتباری ثبت می‌گردد.

۸- شخص حقوقی غیرفعال: شخص حقوقی که به موجب تبصره (۴) ماده (۱۸۶) قانون مالیات‌های مستقیم مصوب سال ۱۳۶۶ با اصلاحات و الحاقات بعدی، به مدت پنج (۵) سال فاقد فعالیت اقتصادی بوده و از طریق پایگاه اطلاعات هویتی اشخاص حقوقی ایرانی به عنوان «غیرفعال مالیاتی» به مؤسسات اعتباری معرفی می‌شود.

ماده ۲- مؤسسه اعتباری دارنده حساب تجاری مکلف است سیاست‌ها، رویه‌ها و فرایندهای مشخص و شفاف را با لحاظ قوانین و مقررات مربوط، از جمله مفاد این دستورالعمل تهیه و پس از تصویب در هیأت مدیره، برای اجرا به واحدهای ذی‌ربط ابلاغ نماید. این سیاست‌ها، رویه‌ها و فرایندها، باید متضمن ایجاد اطمینان کافی نسبت به استفاده و بهره‌برداری از حساب تجاری صرفاً توسط مشتریانی باشد که پرونده فعال مالیاتی نزد سازمان دارند.

فصل دوم- ضوابط ناظر بر حساب تجاری

ماده ۳- حساب تجاری مشتری فقط در قالب یکی از انواع حساب سپرده قرض‌الحسنه پس‌انداز، حساب سپرده قرض‌الحسنه جاری و حساب سپرده سرمایه‌گذاری کوتاه‌مدت عادی قابل افتتاح می‌باشد.

ماده ۴- حساب سپرده بانکی مشتری، حساب غیرتجاری است و فقط در صورت تحقق یکی از موارد زیر، به حساب تجاری تبدیل می‌شود.

۴-۱- اعلام اطلاعات حساب سپرده بانکی به سازمان توسط مشتری و دریافت تأییدیه سامانه‌ای سازمان از طریق سامانه سیاح که متضمن تجاری شدن حساب سپرده بانکی مربوط باشد؛

۴-۲- اعلام اطلاعات حساب سپرده بانکی و پرونده مالیاتی به مؤسسه اعتباری توسط مشتری و دریافت تأییدیه سامانه‌ای سازمان از طریق سامانه سیاح که متضمن تجاری شدن حساب سپرده بانکی مربوط باشد.

تبصره ۱- تغییر وضعیت حساب سپرده سرمایه‌گذاری بلندمدت و حساب سپرده سرمایه‌گذاری کوتاه‌مدت ویژه مشتری به حساب تجاری مجاز نمی‌باشد. مؤسسه اعتباری موظف است تمهیدات لازم را برای ممنوعیت تغییر وضعیت مذکور در این تبصره به روش سامانه‌ای اتخاذ نماید.

تبصره ۲- تبدیل حساب تجاری به غیر تجاری صرفاً در صورت تحقق یکی از موارد زیر میسر است:

۱- اعلام اطلاعات حساب تجاری به سازمان توسط مشتری و دریافت تأییدیه سامانه‌ای سازمان از طریق سامانه سیاح که متضمن غیر تجاری شدن حساب سپرده بانکی مربوط باشد؛

۲- اعلام اطلاعات حساب تجاری به مؤسسه اعتباری توسط مشتری و دریافت تأییدیه سامانه‌ای سازمان از طریق سامانه سیاح که متضمن غیر تجاری شدن حساب سپرده بانکی مربوط باشد.

ماده ۵- مؤسسه اعتباری فقط مجاز به پذیرش درخواست تجاری شدن حساب سپرده مشتری خارجی است که یکی از مجوزهای فعالیت معتبر شامل اجازه اشتغال صادره توسط وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی یا مجوز سرمایه‌گذاری خارجی موضوع ماده (۶) قانون تشویق و حمایت سرمایه‌گذاری خارجی مصوب سال ۱۳۸۰ را ارائه نماید.

تبصره ۵- در رابطه با مشتری خارجی که مجوز موضوع این ماده را در اختیار ندارد، لیکن حساب سپرده آن از طریق رویه موضوع بند (۴-۱) ماده (۴) دستورالعمل به مؤسسه اعتباری معرفی می‌شود، مؤسسه اعتباری مجاز به تغییر وضعیت حساب سپرده به وضعیت تجاری نمی‌باشد. مشتری خارجی مشمول این تبصره می‌تواند حداکثر ظرف مدت یک سال پس از ابلاغ این دستورالعمل، به مؤسسه اعتباری مراجعه نموده و با ارائه مجوزهای مربوط، تقاضای خود برای تجاری شدن حساب را تسلیم نماید. در صورت عدم اقدام ظرف مهلت زمانی مذکور، کلیه ابزارهای پذیرش اختصاص یافته به وی غیرفعال می‌گردد.

ماده ۶- در رابطه با مشتری ایرانی که اطلاعات اقتصادی آن نزد مؤسسه اعتباری مؤید وجود فعالیت تجاری به نام آن نباشد، لیکن حساب سپرده آن از طریق رویه موضوع بند (۴-۱) ماده (۴) دستورالعمل به عنوان حساب تجاری معرفی می‌شود، مؤسسه اعتباری باید پس از تغییر وضعیت حساب سپرده به وضعیت تجاری، از مشتری دعوت نماید تا ظرف مهلت ۲ ماه نسبت به به‌روزرسانی اطلاعات اقتصادی خود نزد مؤسسه اعتباری اقدام نماید. در صورت عدم ارائه اطلاعات لازم از سوی مشتری، حساب مشتری به وضعیت غیر تجاری تغییر می‌یابد و مراتب به نحوی که بانک مرکزی تعیین می‌نماید، به سازمان اعلام می‌شود.

ماده ۷- مؤسسه اعتباری موظف است نسبت به ایجاد قابلیت‌های لازم برای تغییر وضعیت حساب سپرده بانکی از وضعیت غیر تجاری به وضعیت تجاری و نیز از وضعیت تجاری به وضعیت غیر تجاری در سامانه‌های عملیاتی خود اقدام نماید به نحوی که این تغییرات بلافاصله و به روشی که بانک مرکزی تعیین می‌کند، به سامانه سیاح اعلام شود.

ماده ۸- مؤسسه اعتباری باید در سامانه‌های عملیاتی و نظارتی خود تریبانی را اتخاذ نماید که امکان مشاهده وضعیت حساب سپرده بانکی اعم از غیر تجاری و تجاری برای کاربران واحدهای نظارتی و عملیاتی مؤسسه اعتباری و مشتریان مربوط فراهم باشد.

ماده ۹- مؤسسه اعتباری موظف است تمهیداتی را اتخاذ نماید که درخواست خروج هریک از شرکاء از حساب تجاری، پس از بررسی مستندات توسط واحد مبارزه با پولشویی مؤسسه اعتباری، به روش سامانه‌ای به بانک مرکزی ارسال شود. بانک مرکزی با همکاری سازمان درخواست مذکور را بررسی و نتیجه را به مؤسسه اعتباری اعلام می‌نماید.

تبصره ۱- مؤسسه اعتباری تا زمان اعلام نتیجه از سوی بانک مرکزی، مجاز به پذیرش درخواست موضوع این ماده نمی‌باشد.

تبصره ۲- مؤسسه اعتباری مجاز به پذیرش درخواست ورود شریک جدید به حساب مشترک تجاری نمی‌باشد. متقاضیان در صورت نیاز به توسیع شرکاء، باید درخواست افتتاح حساب مشترک جدید به مؤسسه اعتباری ارائه و تشریفات موضوع ماده (۴) دستورالعمل را سپری نمایند.

ماده ۱۰- مؤسسه اعتباری مکلف است سازوکاری را اتخاذ نماید که بلافاصله پس از تغییر وضعیت حساب سپرده «از وضعیت غیر تجاری به وضعیت تجاری» یا «از وضعیت تجاری به وضعیت غیر تجاری»، اعلامیه آن در قالب پیامک به شماره تلفن همراه متعلق به مشتری ارسال شود.

فصل سوم- اعمال کنترل‌های مقتضی بر خدمات بانکی مرتبط با کسب و کار اشخاص

ماده ۱۱- مؤسسه اعتباری موظف است هرگونه ارائه خدمات بانکی برای تأمین ارز مربوط به واردات کالا و خدمات را منوط به وجود حساب تجاری به نام متقاضی واردات نزد همان مؤسسه اعتباری نماید. انتقال وجوه ریالی مربوط به تقاضای تأمین ارز به منظور واردات کالا و خدمات، صرفاً از محل حساب تجاری امکان‌پذیر می‌باشد.

ماده ۱۲- مؤسسه اعتباری موظف است هرگونه اعطای تسهیلات ریالی و ارزی را منوط به وجود حساب تجاری به نام متقاضی تسهیلات و کارسازی وجه آن در حساب تجاری وی نماید.

تبصره ۱- در صورتی که به تشخیص رکن اعتباری مربوط در مؤسسه اعتباری، اعطای تسهیلات ریالی در قالب قرض‌الحسنه، فروش اقساطی، اجاره به شرط تملیک، جعاله و مباحه به مشتری، در امور غیر تجاری کاربرد داشته باشد، وجود حساب تجاری به نام متقاضی تسهیلات، در شمول احکام مقرر در این ماده قرار ندارد.

تبصره ۲- در رابطه با تسهیلاتی که اعطای آنها مستلزم دریافت صورت حساب می باشند و وجه تسهیلات باید در حساب سپرده بانکی فروشنده کالا/خدمت کارسازی شوند، مؤسسه اعتباری موظف است از تجاری بودن حساب سپرده بانکی مقصد اطمینان حاصل نماید.

ماده ۱۳- مؤسسه اعتباری موظف است صدور هرگونه ضمانت نامه و نیز گشایش هرگونه اعتبار اسنادی را منوط به وجود حساب تجاری به نام ضمانت خواه/متقاضی اعتبار نماید.

تبصره ۵- در صورتی که به تشخیص رکن اعتباری مربوط در مؤسسه اعتباری، ضمانت نامه مورد تقاضای مشتری در فعالیتهای غیر تجاری کاربرد داشته باشد، وجود حساب تجاری به نام ضمانت خواه در شمول احکام مقرر در این ماده قرار ندارد.

ماده ۱۴- مؤسسه اعتباری مکلف است سازوکاری را اتخاذ نماید که هرگونه ابزار پذیرش فقط به صاحبان حسابهای تجاری اختصاص یابد. مؤسسه اعتباری باید همواره از اتصال ابزار پذیرش به حساب تجاری اطمینان حاصل نماید.

ماده ۱۵- مؤسسه اعتباری موظف است تمامی نقل و انتقالات الکترونیکی و وجه بالاتر از "ده میلیارد ریال" درون بانکی و بین بانکی روزانه مشتری که از محل یک یا چند حساب تجاری وی انجام می شود را منوط به تکمیل قسمت (فیلد) بابت در فرمهای مربوط و ارایه اسناد مثبت دال بر انجام معامله، قرارداد و یا علت انتقال وجه نموده و تصویری از اسناد مثبت مربوط به انتقال وجه در پرونده تراکنش مذکور را نگهداری نماید.

فصل چهارم - اعمال مشوقهای بانکی برای حمایت از صاحبان حسابهای تجاری

ماده ۱۶- مؤسسه اعتباری موظف است با لحاظداشت ماهیت و میزان فعالیت تجاری صاحبان حسابهای تجاری، مشوقهای بانکی زیر را متناسباً و حسب مورد برای آنها فعال نماید:

۱-۱۶- اعطای دسته چک جدید در صورت بازگشت تمامی برگههای دسته چکهای قبلی و نیز بازگشت

$\frac{3}{5}$ (۶۰ واحد درصد) از برگههای آخرین دسته چک متصل به حساب تجاری؛

۲-۱۶- اعمال تخفیف در کارمزد خدمات بانکی حداکثر تا "۴۰ درصد" فقط در رابطه با سرفصلهای

"صدور انواع ضمانتنامه"، "حوالهها" و "وصول بروات" مندرج در «جدول کارمزد خدمات بانکی ریالی و

الکترونیکی» مصوب هیأت عامل بانک مرکزی؛

۱۶-۳- افزایش محدودیت روزانه برداشت غیرحضورى از كليه حساب‌هاى تجارى مشتملى، حداكثر تا ۱۰ ميليارد ريال؛^۱

۱۶-۴- افزایش محدودیت ماهانه برداشت غیرحضورى از كليه حساب‌هاى تجارى مشتملى، حداكثر تا ۶۰ ميليارد ريال؛^۲

۱۶-۵- در اولويت قراردادن ضمانت اشخاص داراى حساب تجارى به عنوان يکى از وثايق قابل قبول براى اعطای تسهیلات خرد، موضوع «دستورالعمل اجرايى اعطای تسهیلات خرد» مصوب کمیسیون مقررات و نظارت مؤسسات اعتبارى بانک مرکزی؛

۱۶-۶- عدم اعمال محدودیت‌هاى مربوط به تعداد مجاز حساب سپرده اشخاص حقیقى در افتتاح و نگهدارى حساب تجارى براى مشتملى؛

تبصره - بانک مرکزی با ملحوظ نظر قراردادن ماهیت و میزان فعالیت تجارى مشتملى، محدودیت تعداد حساب تجارى را در هنگام افتتاح حساب از طریق سامانه سباح اعمال مى نماید.

فصل پنجم - سایر موارد

ماده ۱۷- تفکیک حساب‌هاى تجارى از حساب‌هاى غیر تجارى مشتملى نزد مؤسسه اعتبارى باید به نحوى باشد که مؤسسه اعتبارى قادر به پایش رفتار مالى مشتملى بر مبنای عملیات تجارى و غیر تجارى وی، اجراى سیاست‌هاى تشویقى و نیز اعمال کنترل‌هاى مذکور در دستورالعمل به صورت سامانه‌اى باشد.

ماده ۱۸- مؤسسه اعتبارى مکلف است رفتار مالى دارندگان حساب‌هاى سپرده نزد خود را مستمراً تحت رصد و ارزیابى داشته باشد. بدین منظور، حساب‌هاى غیر تجارى بر مبنای میزان درآمدهاى شغلى و غیر شغلى دارندگان آن‌ها و در چارچوب مقررات ناظر از جمله «دستورالعمل اجرايى تعیین حدود ارائه خدمات بانكى به اشخاص محجور در مؤسسات اعتبارى» مصوب هیأت عامل بانک مرکزی و حساب‌هاى تجارى متناسب با ماهیت کسب و کار دارندگان آن حساب‌ها و با استفاده از اطلاعات اقتصادى موضوع مواد (۶۰) و (۶۱) «آیین‌نامه اجرايى مقابله و پیشگیری از جرائم پولشویى و تأمین مالى تروریسم» و حساب‌هاى تجارى اشخاص حقوقى غیرفعال وفق «دستورالعمل الزامات اجرايى تعیین سطح فعالیت اشخاص حقیقى فاقد شغل و اشخاص حقوقى غیرفعال» مصوب هیأت عامل بانک مرکزی باید مورد بررسی و ارزیابى قرار گیرد.

۱ . آستانه مذکور در این بند در جلسه مورخ ۱۴۰۴/۱۲/۰۴ هیأت عامل بانک مرکزی بازنگرى شده است.
۲ . آستانه مذکور در این بند در جلسه مورخ ۱۴۰۴/۱۲/۰۴ هیأت عامل بانک مرکزی بازنگرى شده است.

ماده ۱۹- مؤسسه اعتباری باید با استفاده از روش‌هایی نظیر ارسال پیامک یا درج در پایگاه اطلاع‌رسانی خود، اطلاع‌رسانی لازم را در خصوص مفاد این دستورالعمل به ویژه فرآیند ایجاد حساب تجاری و نیز مشوق‌های بانکی تمهید شده، انجام دهد.

ماده ۲۰- واحد مبارزه با پولشویی مؤسسه اعتباری مسئول نظارت بر اجرای مفاد این دستورالعمل می‌باشد و باید گزارش اقدامات خود را در خصوص مفاد دستورالعمل به نحوی که بانک مرکزی تعیین می‌نماید به صورت ماهانه به بانک مرکزی اعلام کند.

تبصره ۵- مؤسسه اعتباری باید سازوکارهای اجرایی لازم را برای واحد مبارزه با پولشویی تمهید نماید به نحوی که متضمن همکاری سایر واحدهای ذی‌ربط - به ویژه واحد فناوری اطلاعات- با واحد مبارزه با پولشویی باشد.

ماده ۲۱- تخلف از اجرای مفاد این دستورالعمل موجب اعمال مجازات‌های انتظامی مقرر در قوانین و مقررات مربوط می‌شود.

«دستورالعمل ناظر بر حساب سپرده تجاری و خدمات بانکی مرتبط با آن» در (۲۱) ماده و (۱۰) تبصره در بیست و پنجمین جلسه مورخ ۱۴۰۱/۰۶/۱۲ هیأت عامل بانک مرکزی به تصویب رسید.